

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Martinii Tridentini E Societate Jesu Sinicae Historiae Decas Prima

Martini, Martino

Monachii, 1658

Decimusoctavus Imperator Siangus. Imperavit annis XXXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11848

CUNGUſ eſſet. Huic aderant vires, imò & animus imperij capiendi, niſi omnium aliorum regulorum in ſe unum timuiſſet arma convertere. Nam cum eidem imminerent omnes, altero alterius ambitioni obſtante, nullus obtinuit.

DECIMUS OCTAVUS IMPERATOR
SIANGUS.

Imperavit annis XXXIII.

*Cyclo 35. anno
7. ante Chri-
ſtum 651.*

SIANGUS HOEIO ſucceſſit, jam à puero ſuſpicionem nimiam penes CI regem potentiam imbutus. Poſtquam igitur ad gubernacula reipublice acceſſit, undique facultatem cepit querere vel UONCUNGUM deprimendi, vel aliorum regulorum animos ſibi conciliandi, quò imperatoriam Maieſtatem priſtino ſplendori reſtitueret. Quam quidem ad rem ei duplicem viam fortuna patefecit.

CI rex QUONCHUNGI induſtriã, beneficiarijs regulis omnibus conventum indixerat, quem ut imperij turbandi materiam timens Imperator, quia impedire non poterat, UONCUNGUM ſaltem in invidiam apud regulos adducere, velut ſe unã cum illis Imperatorem agnoſceret, ſtatuit efficere. Ergo ubi convenerant, mittit ad eos legatum ZAICUNGUM virum prudentiſſimum cum litteris publicis, eique mandat, ut illas permittat à ceteris conſueto ritu excipi, ſiquidem vellent; à CI autem rege, ſi detrectaret obſequium, nequaquam exigat. Eſt autem hoc apud Sinas in more poſitum, ut Imperatoris litteras ac diplomata non priùs legant, quàm ea menſarum ad hoc adornatarum impoſita venerentur eodem honore, quo ipſum Imperatorem ſolent. Adeſt ergo ZAICUNGUS cum diplomatis, quæ ab omnibus ſolemni ritu ſunt excepta; ſolus CI rex abnuebat obſequium. QUONCUNGUS contra gravibus eum verbis avocans à pervicaciã, Si rex, inquit, negligens eſt officij, ſi ſubditi exemplum regis ſequentes, ut nihil pronius eſt, quàm morbum à capite in membra deſcendere; nec ipſi ſubditorum partes explent; omnia neceſſe eſt converti ac miſceri. Cœgiſti regulos, quibuſcumque agis, ut regulus; laudo. At iſtud quis laudabit, quòd cum Imperatoris legato agis, tanquam eſſes Imperator ipſe? An non in
mentis

mentem tibi venit, regulos ex hoc facto de animi tui fallaciâ judicaturos? nec te aliud manere, quàm summam apud eos invidiam? Cede modo tempori; & quando faciendum est, quod vitari sine incommodo non potest, ostende Imperatorem abs te dominum tuum agnosci? Valuit hæc apud UONCUNGUM oratio, secutusque regulos, diplomatis volens nolens ceremoniam adhibuit, omisso in præsens imperij potiundi consilio, quæ una comitorum causa fuerat. Et prodijt hoc exemplum longiùs quàm optabat. Quippe reguli omnes, non quàm mente, sed quàm obedienter fecisset, reputantes, ad Imperatoris obsequium rediêre.

Hanc Imperij felicitatem XOTAUUS Imperatoris filius violavit, deserto parte ad rem CI transfugiens. Is QUONCHUNGO missò, ut filium apud patrem in gratiam reponeret, quod optabat, obtinuit. At QUONCHUNGUS è legatione redux mortem obiit, anno istius Imperatoris septimo. Quàm continuò atrox secuta contentio tres præcipuos Præfectorum collisit, Colai dignitatem inter se ambientium. UONCUNGUS provectâ jam ætate inanes iras sedare vel contempsit, vel non potuit; biennio post, id est, eodem ferme tempore extinctus, relicti filijs jam adultis quinque, singulis ad se sceptrum rapere nitentibus, E præfectis & populo, alij hujus, alij alius partes sequebantur. Ita regnum, quod finibus suis non contentum, ad imperij magnitudinem nimis superbâ spe ferebatur, fratrum discordiâ, propè ad nihilum est redactum.

His inter se pugnantibus dynasta quidam eodem, quo Imperator, nomine SIANGUS, cui SUNG regio parebat, in occidentali parte provinciæ, quam NANKING vocant, dominantem, potens imprimis habebatur. Is in eo totus erat, ut reguli suarum fierent partium; belli gloriâ & virtute illustris, armisque suis plurimum confidens. Cujus audaciæ cum ZU rex irêt obviâ; dynasta contra eum copias suas educens, sparsum & inconditum sine ordine ZU militem opprimere potuit è vestigio, si occasione uteretur. At ille à ducibus suis idipsum monitus, ut erat generosus, respondit in hunc modum: *Egregius miles non arte dolòve fallit hostem, aut interficit, sed fortitudine. Video ZU regis exercitum à me deleri posse; sed malo, me cum compositis & instructis pugnantem vinci quàm negligenter & incompositè venientes occidere, atque astu potiùs quàm virtute, latronum more vincere.* Itaque prorsus, ut dixerat, factum. Nam ubi ZU militibus aciem distin-

Dolus in bello neglectus nocuit.

stè & ordinatè disponendi spatium fuit, SIANGO victoria excidit è manibus, devictusque prælio, vix vivus evasit. Magnum Alexandrum diceret, si, ut fortiter egit ac generosè, ita voluisset vincere.

Anno imperij decimo quinto, CHINGÈ XANSI provinciâ regulus palàm ausus est in Imperatorem consurgere. Contra quem ille stipendijs invitato è vicinis TIE populis missoque in hostem exercitu victor ferè omnem ejus ditionem LIE dictam, in suam redegit potestatem, reliquâ provinciâ parte permisâ regulo, rebellionis veniam petenti. Ut autem TIE populos servaret amicos sibi, eorùmque operâ securius uteretur ad majora, quæ machinabatur; illorum ducis filiam uxorem duxit. CYN præterea regem nomine regis, quod antè tantum usurpaverat, donavit, dummodo TIE populis transitum daret. Sed cum paulò post Ducis filiam, ut barbaram & externam repudiasset; Dux ad id vehementer excanduit, injuriâque dolore accensus, quò se commodius ulcisceretur; XOTAUM Imperatoris filium, juvenem turbulentum & inquietum regnandique avidum ad se invitat, imperium venienti pollicitus. Adest XOTAUS, iterum patris jam non desertor modò, sed etiam hostis. TIE namque copijs auctus arma movet in patrem; quem in eas conclusit angustias, ut regiâ denique relictâ ad CHINGÈ regulum, paulò antè rebellem, at nunc amicum se reciperet, non ignarus, illum TIE populis inimicum; & hinc confociatis armis ei obsisti posse credebat, XOTAUS interim invadente regiâ. Ita eodem tempore duos vidit extrema Asiæ Imperatores, patrem & filium, sed inimicos; ut constet dominandi libidinem nihil habere sancti.

SIANGUS apud CHINGÈ agens, aliorum quoque regulorum implorat fidem. Aduere primi CIN & CIJ potentissimi reges, aliique inferioris notæ. Itaque collectum ingentem exercitum, in duas divisum partes, per CIJ regem regiâ urbi, quam tenebat filius, admovit. Quâ brevî captâ necatòque filio, per CINUM deinde regem in TIE populos processit; eisque in fugam dissipatis, ipse victor in regiâ postliminio reversus, tranquillato imperio diu fruebatur. Regulos, qui plus opibus, armis, potentiâ valerent, beneficijs interea sibi magis ac magis obstringens. Atque hæc altera illa, de quâ suprâ memini, fuit occasio, quâ multis incommodis depressa Majestas resurgeret ad pristinam dignitatem.

DECI-